

עפ"ת 40215/05/16 - מוחמד אבו סבית נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עפ"ת 40215-05-16 אבו סבית נ' מדינת ישראל

בפני	כבוד הנשיא יוסף אלון
המערער	מוחמד אבו סבית
	על ידי ב"כ עו"ד אחמד אבו עאבד
נגד	מדינת ישראל
המשיבה	על ידי ב"כ עו"ד דרור שטרון - פמ"ד

פסק דין

1. המערער הורשע בביהמ"ש לתעבורה בבאר שבע (סגן הנשיא כב' השופט ד. לנדסמן) בעבירות של גרימת נזק לרכוש או אדם בתאונת דרכים ובנהיגה רשלנית תוך סטייה מנתיב נסיעתו.

בגזר הדין הוא נפסל מנהיגה לתקופה של שלושה חודשים ונקנס ב- 1,500 ₪.

בפני ערעורו על הכרעת הדין.

2. להלן תמצית העובדות הצריכות לעניין:

בכתב האישום נטען כי ב- 31.8.2011 ב- 21:20 בלילה נהג המערער במכוניתו על כביש הגישה לתחנת משטרת העיירות. אותה שעה נהג השוטר י. דדון בניידת משטרה באותו הכביש "ממול לכיוון נסיעת המערער".

נטען כי המערער סטה שמאלה מנתיב נסיעתו והתנגש בחזית שמאל הקדמית של מכוניתו בדופן שמאל האחורי של הניידת - וכתוצאה מתאונה זו ניזוקו כלי הרכב ונפגע קלות נהג הניידת.

עפ"י הנטען בכתב האישום, אותה סטייה שסטת המערער לשמאל נתיבו נגרמה ברשלנותו - והיא שהובילה לתאונה.

כתב האישום הוגש ב- 21.8.12 (שנה לאחר התאונה!)

המערער כפר במיוחס לו וטען כי לא הוא אלא השוטר דדון (נהג הניידת) הוא זה שסטת מנתיב הנסיעה וגרם

לתאונה.

התנהלה פרשת ראיות ארוכה (תביעה והגנה).

בהכרעת הדין (מיום 20.3.16) העדיף ביהמ"ש קמא את עדות נהג הניידת (ושוטרים שנסעו עמו) על פני עדות המערער (ונוסעים שהיו עמו) ודחה את מסקנות מומחה התנועה של המערער מפני מסקנותיו של הבוחן המשטרתי.

3. בנימוקי הערעור שבכתב, ובטיעוניו על פה, משיג ב"כ המערער על הנמקות ביהמ"ש קמא מכוחן אימץ את גרסת נהג הניידת ואת חוות דעתו ועדותו של הבוחן המשטרתי - התומכים באותה הגרסה.

טענה נוספת של ב"כ המערער הינה בהיעלמותם של סרטי הצילום וההקלטה ממצלמות האבטחה הקבועות ברחבת מבנה תחנת משטרת העיירות - בהן תועדה התרחשות התאונה.

בעניין זה מפנה ב"כ המערער למפורט בהחלטת כב' השופט אלון אופיר בבית משפט השלום לתעבורה בבאר שבע מיום 22.9.2011 (שלושה שבועות לאחר התאונה). בהחלטה הנ"ל התקבלה בקשת המערער לביטול הפסילה המנהלית של רישיונו עקב התאונה.

באותה החלטה נקבעו, בין היתר, הדברים דלהלן:

"האירוע נשוא תיק זה התרחש בכביש הגישה הסמוך לרחבה המובילה לתחנת משטרת עיירות, כאשר אין מחלוקת בין הצדדים כי אזור זה מצולם מתועד ומוקלט על ידי מערך האבטחה של תחנת עיירות.

בדיון אשר התקיים בפני אתמול הסכים התובע לעשות מאמץ ולהעביר לדיון היום את סרט ההקלטה של האירוע. אך היום מסר התובע, כי אין באפשרותו להעביר סרט זה לבית המשפט.

אני סבור כי מדובר בראיה קריטית בתיק זה, אותה בנקל יכול היה להשיג בוחן המשטרה מיד לאחר התאונה.

תמוה מאוד בעיניי כי ראיה זו לא מצויה עכשיו בפני בית המשפט.

אין אני חלילה רומז כי נעשתה פעולה מכוונת שלא להביא ראיה זו מאחר והמדובר ברכב משטרתי מעורב.

אולם, מאחר והגרסאות בתיק שבפני מאוזנות, הרי שמדובר בשלב זה בכשל חקירתי חמור אשר מונע מהנאשם להוכיח את הנטען על ידו ועל ידי עדיו.

בהעדר ראיה זו (אשר יכולה הייתה להיות בוודאות בידי המדינה) לא ברור לי כיצד מתכוונת המדינה להוכיח את האישום (אם יוגש) מעבר לכל ספק סביר".

לטענת ב"כ המערער - המדובר במחדל וכשל חקירתי ברמה משמעותית אשר הסבה נזק ראייתי קריטי למערער - ומן הדין היה כי יוביל לתוצאה מזכה - ולו מחמת הספק.

4. ב"כ המדינה בתשובתו טוען בראשונה כי הכרעת הדין מתבססת על קביעת ממצאים עובדתיים - מבין שתי הגרסאות שהובאו בפני בית המשפט - ובכך לא תתערב ערכאת הערעור.

אשר למחדל החקירתי שבאי הבאת סרטי הצילום - מאמץ ב"כ המדינה את קביעות ביהמ"ש קמא בהכרעת הדין לעניין זה כדלהלן: (עמ' 47 לפרוט':)

"...לא בכל תאונה יש מצלמות המתעדות אותה - ואם כן, הרי שזה מהווה תוספת לממצאים אותם מלקט הבוחן בזירה. יתרה מזו, הובהר לי על ידי התביעה שהם לא היו מודעים לסרט הצילום וכאשר נודע להם, כבר היה מאוחר מדי, מאחר שהצילומים נמחקים לאחר שבועיים".

לטענת ב"כ המדינה, ביהמ"ש קמא העדיף מסקנותיו של הבוחן המשטרתי על פני אלה של מומחה ההגנה ואין מקום להתערבות ערעורית במסקנה זו.

5. ליבת הכרעת הדין נסמכת על ניתוח חוות דעת המומחים המנוגדות זו לזו.

ביהמ"ש קמא אימץ את חוות דעתו של הבוחן המשטרתי בראש ובראשונה מתוך מסקנות הבוחן לגבי "נקודת האימפקט" של התאונה - אותה הסיק הבוחן מתוך סימני חריץ שחרצה הניידת המשטרית בעת התאונה.

חריץ זה נמצא, עפ"י חו"ד הבוחן המשטרתי, בנתיב נסיעת הניידת - ומכאן תמיכה למסקנתו כי "נקודת האימפקט" הייתה באותו הנתיב - לאמור מכונית המערער היא שסטתה מנתיבה לנתיב הנגדי.

בהכרעת הדין דחה ביהמ"ש את עמדת מומחה ההגנה (גם הוא בוחן משטרתי בעברו), ולפיה מיקום החריץ בכביש אינו אלא אחד ממכלול אינדיקציות הנדרשות לקביעת "נקודת האימפקט" ואשר שקלולם הכולל בענייננו אינו תומך במיקום "נקודת האימפקט" דווקא בנתיב נסיעת הניידת.

ביהמ"ש קמא הוסיף וקבע כי הוא מעדיף את עדויות נהג הניידת ונוסעיה השוטרים - לעניין מיקום נקודת התאונה ונתיבה - מן הטעם שעדויות אלה עולות בקנה אחד עם דו"ח הבוחן המשטרתי ומסקנותיו - שהיו עדיפות בעיניו על מסקנות המומחה מטעם המערער.

6. לאחר בחינת הדברים מסקנתי הינה כי דין הערעור להתקבל.

זאת בעיקר נוכח הנזק הראייתי המשמעותי ביותר למערער שבא לידי ביטוי מהימנעות החוקרים והתביעה מתפיסת התיעוד של מצלמות האבטחה, הימנעות הבוחן המשטרתי מבחינת אותו התיעוד עובר לתאונה או בסמוך לה - ומהימנעות החוקרים והתביעה מבחינת אותו התיעוד בטרם הגשת כתב

האישום.

למצער, כראייה נדרשת וחיונית במהלך הבאת הראיות.

7. התאונה התרחשה כאמור עוד ביום 31.8.2011 סמוך ל- 21:20.

כמפורט בדו"ח בוחן התנועה המשטרתי (ת/4) הוא הגיע לזירת התאונה (בחזית הרחבה של תחנת משטרת עיירות) חצי שעה לאחר מכן ב- 22:00 וביצע את כל בדיקותיו בזירה עוד באותו הלילה.

הדו"ח המסכם נערך ונחתם על ידו חמישה ימים לאחר מכן ביום 5.9.2001.

הדו"ח וחומר העדויות הנוסף הוצגו במלואם בפני בית המשפט לתעבורה בבאר שבע עוד ביום 21.9.2011 במהלך הדיון בבקשת המערער לביטול הפסילה המנהלית של רישיון הנהיגה שלו.

באותה הישיבה (כאמור - זמן קצר מאוד לאחר התאונה) הודיע נציג התביעה כי התאונה תועדה במצלמות האבטחה של תחנת משטרת העיירות המוצבות במקום - וכי תיעוד זה יובא בפני ביהמ"ש לישיבה נוספת, שנקבעה לשם כך, למחרת היום - 22.9.2011.

דא עקא, התיעוד האמור לא הובא ע"י התביעה בפני ביהמ"ש ואני שב ומפנה לציטוט דלעיל, מההחלטה באותו העניין מיום 22.9.2011.

8. בהחלטה האמורה של כב' השופט אלון אופיר נאמר בין היתר:

"אני סבור כי מדובר בראיה קריטית בתיק זה אותה בנקל יכול היה להשיג בוחן המשטרה מיד לאחר התאונה ותמוה מאוד בעיני כי ראיה זו לא מצויה עכשיו בפני בית המשפט".

אוסף ואצין כי ראיה קריטית זו - שהייתה בידי המשטרה, בתחומי תחנת המשטרה ובצמידות מיידית לזירת התאונה - לא הובאה בכלל בחומרי החקירה, לא הוצגה בפני המערער ואיש לא יודע מה עלה בגורלה.

המדובר בתיעוד אמיתי מ"זמן אמת" שיכול היה בנקל להכריע במחלוקת הגרסאות לגבי המיקום המדויק של נקודת התאונה בכביש הצר מאוד שבו התרחשה.

חלף זאת - לא נותרו בידינו אלא חוות דעת של בוחנים מומחים, זה בכה וזה בכה, החלוקים זה על זה בפרשנות ממצאי הכביש והזירה.

9. בצדק קבע כב' השופט קמא כי **"...לא בכל תאונה יש מצלמות המתעדות אותה".**

ברם, שעה שהיו מצלמות שתיעדו התאונה דנן בזמן אמת ושעה שאותן המצלמות מצויות בחזית תחנת המשטרה ובצמידות למקום התאונה - הופך תיעוד זה (כלשונו של כב' השופט א. אופיר בהחלטתו

הנ"ל) ל"ראיה קריטית בתיק זה".

בהינתן זאת - חולק אני על המשך קביעתו של ביהמ"ש קמא (בפיסקה שצוטטה לעיל) כי בנידון דנן אותו הצילום המתעד איננו אלא **"...תוספת לממצאים אותם מלקט הבוחן בזירה"**.

זאת מן הטעם הפשוט ולפיו אם היו החוקרים ממלאים חובתם בתפיסת והכללת התיעוד המצולם לחומר החקירה, כי אז הצורך ב"לקוט ממצאים מהזירה" היה מצטמצם עד למאוד, אולי עד כדי התאיינות.

קביעה נוספת של ביהמ"ש קמא (באותה הפסקה בעמ' 47 להכח"ד) הייתה כי **"...הובהר לי על ידי התביעה שהם לא היו מודעים לסרט הצילום וכאשר נודע להם כבר היה מאוחר מדי, מאחר שהצילומים נמחקים לאחר שבועיים"**.

דא עקא, דברים אלה מתוך הכרעת הדין (שניתנה ביום 20.3.2016) אינם מתיישבים עם עמדת התביעה המשטרית, כמעט ב"זמן אמת", כפי שבאה לידי ביטוי בהחלטתו האמורה של כב' השופט א. אופיר מיום 22.9.2011 - כמצוטט לעיל.

על פי אותה ההחלטה - ידעו התביעה והחוקרים סמוך מאוד לאחר התאונה על קיום התיעוד האמור.

סביר גם להניח כי בהיות הנפשות המעורבות בתאונה שוטרים בניידת משטרתית שזה עתה יצאה לנסיעה מתחנת משטרת עיירות, וכן שוטרים וחוקרים באותה תחנת המשטרה (הצמודה למעשה לזירת התרחשותה של התאונה) - מצוי היה דבר מצלמות האבטחה והתיעוד המצולם בהן בידיעתם. זאת מיד עם התרחשות התאונה או סמוך ביותר לאחר מכן.

10. המסקנה המתבקשת מכל אלה הינה כי הימנעות החוקרים, ובוחן התאונות, מתפיסה מיידית של אותו התיעוד והמשך הימנעותם מעשות כך גם לאחר ההליך המשפטי בפני כב' השופט א. אופיר (ביום 21.9.11) - עולה כדי מחדל חקירתי משמעותי וקשה ביותר.

תוצאתו של מחדל זה הינו במניעת החוקרים, הנאשם ובית המשפט מהראייה הטובה ביותר, המשמעותית ביותר, "הראייה הקריטית" כהגדרת כב' השופט א. אופיר בהחלטתו מיום 22.9.2011.

מחדל חקירתי זה הוביל לחוות הדעת המנוגדות של בוחני התאונה (מטעם התביעה ומטעם הנאשם) שיסודן בניתוח, בשקלול ובאומדן של רסיסי הממצאים שמצא הבוחן המשטרתי בזירת התאונה בליל 31.8.2011.

11. עוצמתו הרבה של מחדל החקירה האמור גרמה לנאשם (המערער) נזק ראייתי כבד משקל. זאת בכך שנמנעה ממנו, ולמעשה גם מבית המשפט, הראייה הטובה ביותר לעניין דרך התרחשותה של תאונת הדרכים.

עוצמתו של נזק ראייתי זה שגרמה התביעה במחדל היהאמורים, מאפילה על עוצמת ראיות ההיסק, הניתוח, האיפיון וההעדפה שבין חוות הדעת המנוגדות של שני בוחני התנועה.

12. אוסיף ואציין כי אפשר ובמחלוקת בוחני התנועה לעניין "נקודת האימפקט", על דרך המסקנה והאינדיקציות הצריכות לכך - נוטה הכף במידת מה לעבר עמדת בוחן התנועה המשטרתי.

דא עקא, לא במאזן הסתברויות עסקינן אלא בנטל ראיות הדורש הוכחה מעבר לספק הסביר.

גם בהתעלם מסוגיית הנזק הראייתי (המכרעת לצורך ענייננו) ספק בעיני אם ניתוחי הבוחן המשטרתי ומסקנותיו היה בהם כדי הסרת כל ספק סביר מניתוחו שכנגד של בוחן התנועה מצד המערער.

13. סוף דבר, מתוך כל הנימוקים המפורטים לעיל אני מחליט לקבל את הערעור, לבטל את פסק דינו של בית המשפט קמא ולזכות את המערער מהעבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

ניתן היום, י"א תמוז תשע"ו, 17 יולי 2016, במעמד באי כח הצדדים.

**יוסף אלון, שופט
נשיא**